

RADNIČNÉ

9

noviny

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Ročník XII. • Číslo 9

september 2018

NA SÍDLISKÁCH PRIBUDNÚ PARKOVACIE MIESTA

Foto: archív MsÚ BB

Parkovisko na Rudohorskej ulici už rok uľahčuje život motoristom v tejto časti Sásovej. Kvalitné parkovacie plochy práve budujeme v Podlaviciach, čoskoro začneme na Fončorde a v štádiu príprav sú aj ďalšie nové parkoviská v Sásovej. O všetkom sa dočítate v téme mesiaca.

Strana 4 – 5

Foto: D. Hein

JARMOČNÉ MOMENTY

Pripomeňte si výbornú atmosféru tohtoročného Radvanského jarmoku.

Strana 2

Foto: D. Hein

SAMOSPRÁVA

Čintorín v Majeri sa pred 100. výročím ukončenia 1. svetovej vojny dočkal obnovy.

Strana 3

Foto: archív M. Kufēju

ZO ŠPORTU

Banská Bystrica má mnoho športových talentov. Presvedčte sa sami!

Strana 13

ĎALŠÍ ROČNÍK AKADÉMIE EURÓPSKEHO SENIORA JE TU

Akadémia európskeho seniora zavíta do Banskej Bystrice aj tohto roku tradične v októbri, mesiaci úcty k starším, pričom spoločným motívom viacerých podujatí AES bude prepojenie s odkazom Európskeho roka kultúrneho dedičstva.

DEDIČSTVO SLÁVNEJ MINULOSTI

Každý októbrový utorok od 10:00 do 11:00 hod. budete môcť kráčať za poznáním histórie v Matejovom dome. V priestoroch expozície Stredoslovenského múzea sa dozviete, aký význam mali symbolické kľúče od mesta a prečo sa odovzdávali ako dar významným návštevmám. Spoznáte Bystričanov na ďalekých cestách v prvej polovici 19. storočia, či dejiny fajkárskemu remeslu. V Zelenej sieni Thurzovho domu sa 22. októbra o 10:00 hod. bude hovoriť o lesku a sláve Thurzovcov a s jedným z nich sa dokonca budete môcť odfotografovať. A keď 17. októbra o 10:00 hod. navštívite Tihanyiovský kaštieľ, spoznáte zase zaujímavé fakty o kamufláži v ríši hmyzu a o tom, že „Byť inkognito sa oplatí...“ Významnou kapitolou kultúrneho dedičstva Slovákov a Čechov bolo obdobie spoločnej Československej republiky, ktorá by v tomto roku oslávila 100 rokov od svojho založenia. Zároveň je to presne 25 rokov od vzniku samostatnej Slovenskej republiky a 50. výročie Pražskej jari. Pripomienky týchto výrazných medzníkov novodobých národných dejín sa dostali aj do programu Akadémie.

HUDBA A SLOVO

V stredu 10. októbra o 17:00 sa na zimnom štadióne Ondreja Nepelu v Bratislave odohrá koncert integrácie pre seniorov, veteránov, vojakov v aktívnej službe, ale aj všetkých dobrých ľudí, ktorí potrebujú cítiť lásku a šíriť myšlienky vzájomnej spolupatričnosti v spoločnosti. V piatok 12. októbra o 14:30 hod. vás potom pozývame do Štátnej vedeckej knižnice na Stratenú chuť jazykov. Rozprávačské pásmo štyroch príbehov hovorí o jazykoch okolo nás, ktoré chce niekto zrazu vymazať. Príbehy sú inšpirované osudmi ľudí z knihy Jozefa Tancera „Rozviazané jazyky“ a hovoria o tom, že

vziať človeku jazyk je ako dať mu pocit väzenia a neslobody.

HOSTIA Z HRADCA KRÁLOVÉ

Jedným z najatraktívnejších podujatí AES je nesporne populárna Olympiáda seniorov, ktorá sa uskutoční 4. októbra od 9:00 hod. v areáli ZŠ Golanova na Uhlisku. Súťaž v pestrej palete športových disciplín sa zúčastnia aj seniori z družobného mesta Hradec Králové. Tí budú v Banskej Bystrici už aj deň predtým, aby mohli byť na slávnostnom otvorení AES 2018, ktoré je pripravené na 3. októbra o 16:00 hod. V kultúrnom programe vystúpi napríklad Marcela Leiferová, víťazka Bratislavskej lýry 1970 a držiteľka bronzového Slávika z roku 1998. Svoje tanečné umenie si seniori budú môcť zlepšiť v kurze spoločenského tanca a novozískané schopnosti potom 28. októbra o 17:00 hod. predviesť na parkete Robotníckeho domu počas obľúbenej tanečno-spoločenskej zábavy Čaj o piatej. V Robotníckom dome sa AES 2018 aj uzavrie slávnostným ukončením 29. októbra o 16:00 hod.

Odbor sociálnych vecí

Seniori v Banskej Bystrici sa aktívne zúčastňujú na podujatiach

Foto: D. Hein

RADVANSKÝ JARMOK BOL PLNÝ FOLKLÓRU A TRADIČIÍ

Foto: D. Hein

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

1

NOVÁ FONTÁNA NA TRADIČNOM MIESTE

Parčík pred Mestským úradom, ktorý Banskobystričania či návštevníci mesta radi využívajú počas čakania na vyšetrenie v blízkej poliklinike alebo pri vybavovaní úradných záležitostí na mestskom úrade, sa dočká vodného osvieženia. Fontána, ktorá bola kedysi dominantou celého priestoru, sa už čoskoro vráti na svoje miesto v novej podobe a s novou technológiou. Podľa projektanta vychádza architektonický návrh z tvaru niekdajšej fontány. Navrhnuté štyri okruhy tvorí 37 trysiek osvetlených LED svetidlami, ktoré budú schopné meniť svoju výšku. „Okoloidúci si mohli všimnúť, že sa už začalo s prácami. Verím, že fontána prispeje k celkovému skrášleniu tohto miesta a parčíku prinavrátí podobu, ktorá mu kedysi patrila. Záujem o vybudovanie fontány zo strany potenciálnych stavebníkov nebol, preto

Fontána skrášlí park a ochladí prostredie počas horúcich dní

Vizualizácia: archív MsÚ BB

začínáme s realizáciou projektu až teraz,“ hovorí primátor Ján Nosko. „Nemysleli sme si, že postaviť fontánu bude také komplikované. Okrem búracích a výkopových prác osadíme novú technológiu a zrealizujeme všetky potrebné tlakové skúšky. Vysúťažená cena stavebno-technických prác je približne 240 000 eur s DPH,“ doplnil prednosta MsÚ Martin Adamec.

*Oddelenie investičnej výstavby
a riadenia projektov*

2

NA OBNOVE CINTORÍNA V MAJERI UŽ PRACUJEME

Cintorín v Majeri má pre Banskú Bystricu dôležitú historickú hodnotu. Sú na ňom pochovaní vojaci, ktorí zomreli počas 1. svetovej vojny v nemocnici, pri ktorej v roku 1915 tento vojenský cintorín vznikol. V minulosti do pôvodného areálu negatívne zasiahla výstavba štátnej cesty medzi Banskou Bystricou a Breznom a k ďalšiemu zásahu došlo výstavbou objektov v jeho severnej časti. Cintorín začal postupne zarastať a náhrobky zničil čas. Zachovaný zostal iba pamätník legionárom. Mesto sa problematike obnovy vojnových hrobov venuje už niekoľko rokov. Pri príležitosti 100. výročia ukončenia 1. svetovej vojny bola vyhlásená urbanisticko-architektonická súťaž „Obnova vojenského cintorína z 1. svetovej vojny v Majeri“. Cieľom bolo priniesť názor na komplexné riešenie pietneho miesta, priestorové usporiadanie a novú architektonickú kvalitu s možnosťou postupnej realizácie. V rámci návrhov sa riešil aj bezpečný peší a dopravný prístup. Víťazný návrh je z dielne trojčlenného tímu – B. Bradňanský, V. Halada a M. Greš. Projekt zahŕňa vybudovanie objektu „Monument“ na rozhraní vojnového a civilného cintorína. „Monument“ stojí na spevnenej ploche, „Móle“, ktoré sa rozprestiera od južného cípu hranice cintorínov až po severnú stranu. Spevnená plocha križuje nájazd a pokračuje

medzi vojnovým cintorínom a rómskym cintorínom. V tejto časti je na spevnenej ploche vybudovaný oddychový sedací objekt „Lavica“. Autori sa vyhli akýmkoľvek stavebným zásahom v miestach hrobových polí. Pre prístup do areálu bola navrhnutá úprava krajnice existujúcej cesty rozšírením o chodníkový pruh a pohodovostné parkovanie pozdĺž južného okraja civilného cintorína. Po schválení stavebného povolenia sa začalo s verejným obstarávaním. Výber zhotoviteľa sa v procese verejného obstarávania predĺžil z dôvodu nesplnenia podmienok jedného uchádzača a následného odstúpenia ďalšieho uchádzača. Zmluva bola nakoniec podpísaná so spoločnosťou CB MONT s. r. o. Hodnota projektu je po verejnom obstarávaní 378 436,60 eur s DPH. V súčasnosti prebiehajú pozemné práce na rozhraní vojnového a civilného cintorína so zakladaním betónových pilierov pod budúci Monument, ktorý bude vyrobený z atmosférickej ocele, čo je pomaly korodujúca, hrdzavejúca oceľ (COR-TEN). Práce na vojnovom cintoríne sa začali 23. augusta 2018 a majú byť dokončené do 11. novembra 2018, keď v Banskej Bystrici oslávime 100. výročie ukončenia 1. svetovej vojny.

*Oddelenie investičnej výstavby
a riadenia projektov*

3

ODBORNÉ UČEBNE ZLEPŠIA VZDELÁVANIE

Vytvárať vhodné podmienky pre kvalitné vzdelávanie žiakov základných škôl patrí medzi povinnosti a priority vedenia mesta Banská Bystrica. V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta je jedenásť základných škôl. Tie však dnes nedisponujú dostatočným počtom a moderným vybavením odborných učební, ktoré by podporovali zručnosti žiakov. Nemajú vyhovujúce technické ani materiálne možnosti, a preto nedokážu čeliť aktuálnym výzvam vzdelávania. Zároveň majú problém zabezpečiť primerané podmienky pre rozvoj žiakov v súlade s požiadavkami ich budúcej profesijnej orientácie. Na banskobystrických základných školách úplne chýbajú odborné učebne, prípadne sú vybavené pôvodným zariadením, na ktorom sa odrazil čas. Záujem o zlepšenie má nielen vedenie mesta, ale aj školy samotné, nakoľko chcú pre žiakov zabezpečiť podmienky, spĺňajúce súčasné potreby trhu práce. V roku 2017 sme podali žiadosť o nenávratný finančný príspevok z Integrovaného regionálneho operačného programu pre Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl. Podmienkou ich získania je budovanie a zlepšenie technického vybavenia učební na výučbu slovenského jazyka aj cudzích jazykov, obstaranie školských knižníc, prírodovedných, polytechnických a IKT učební, či stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania učební. Projektové zámery v rámci výzvy sa týkali všetkých jedenástich základných škôl, ktorých zriaďovateľom je mesto Banská Bystrica. Spracované boli na základe ich jednotlivých požiadaviek. Zlepšenie technického vybavenia bude teda spočívať vo vybudovaní nových či v modernizovaní už existujúcich odborných učební. Priestory budú prispôbené bezpečnostným, hygienickým a technickým požiadavkám. Zariadené budú lepším vybavením a didaktickými pomôckami. V súčasnosti sa podpisujú zmluvy o nenávratný finančný príspevok, ktoré následne po zverejnení nadobudnú účinnosť. Samospráva je tiež v štádiu prípravy verejného obstarávania, ktoré by malo byť spustené počas septembra a potrvá približne tri mesiace. Po schválení Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR pristúpime k realizácii projektu. Potrebné stavebné práce a dodávky vybavenia odborných učební by sa v školách mali uskutočniť od marca do augusta 2019.

*Oddelenie investičnej výstavby
a riadenia projektov*

DO JESENE VZNIKNÚ VO VIACERÝCH MESTSKÝCH ČASTIACH ĎALŠIE PARKOVACIE PLOCHY

Problémy s parkovaním sú viditeľné vo všetkých krajských mestách na Slovensku. Rodiny už nevlastnia len jedno vozidlo, ale niekoľko osobných automobilov a tento trend neustále narastá. Systematicky dlhodobý neriešený deficit parkovacích miest je viditeľný aj v Banskej Bystrici. Preto sa vedenie mesta začalo parkovacej politike venovať už v roku 2015. Cez verejné prerokovania zámerov samosprávy s Banskobystričanmi a zdĺhavé procesy stavebných konaní či verejných obstarávaní sa ešte vlani podarilo vybudovať parkovisko na Rudohorskej ulici v Sásovej. Dnes sú v plnom prúde stavebné práce na Povstaleckej ulici v Podlaviciach a pred štartom je aj začiatok výstavby desiatok parkovacích miest na Tulskej ulici na Fončorde. Na stole sú zároveň ďalšie investičné akcie vedúce k skvalitneniu parkovania na Tatranskej i Poľnej ulici.

Na Povstaleckej ulici v Podlaviciach sú práce v plnom prúde

Cesta od myšlienky k realizácii projektu je často náročná. Mesto sa o tom presvedčilo pri výstavbe verejného parkoviska na Rudohorskej ulici v Sásovej, ktoré už rok poskytuje takmer 120 plnohodnotných parkovacích miest. Samospráva sa zvyčajne pri každej investičnej akcii musí najprv vysporiadať s pripomienkami obyvateľov, v horšom prípade s petíciou. Stavebné konania mnohokrát zbrzdia tretie osoby, čím sa všetky termíny predlžujú, proces povolení sa naťahuje o niekoľko mesiacov a výstavba sa posúva na neurčito. Komplikácie boli aj pri výstavbe plánovaného parkoviska v Podlaviciach.

ZDRŽANIE V PODLAVICIACH SPÔSOBILI INŽINIERSKÉ SIETE

O vybudovaní kolmých a pozdĺžnych státí na Povstaleckej ulici v Podlaviciach sa hovorilo už od roku 2016, keď začal vysúťažený projektant pracovať na projektovej dokumentácii. Následne bolo potrebné získať územné rozhodnutie o umiestnení stavby a vypracovať projekt

pre stavebné povolenie. Celý proces bol zdĺhavý aj z hľadiska pripomienok dotknutých orgánov, pretože v lokalite sa nachádza veľa inžinierskych sietí. Zároveň sa hľadali alternatívy a možnosti osadenia kanalizácie tak, aby došlo k čo najmenšej prekládke ostatných sietí, a aby mohlo byť parkovisko vybudované tak, ako sa naprojetovalo.

NESPEVNÉ PLOCHY NAHRADIA NOVÉ PARKOVACIE MIESTA

Nespevnená plocha na Povstaleckej pred budovou občianskej vybavenosti slúži na parkovanie vozidiel bez organizovaného režimu už dlhé roky. Stavebné práce rozbehnuté v prvej polovici augusta 2018 sa zameriavajú na vybudovanie takmer 50 plnohodnotných parkovacích miest. Dôjde k osadeniu dažďovej kanalizácie, potrebnej na odvádzanie zrážkových vôd, k prekládke a osadeniu stĺpov verejného osvetlenia, rekonštrukcii komunikácie a sadovým úpravám. Podľa vyjadrení stavebníka ide zatiaľ všetko podľa harmonogramu. Suma

investičnej akcie predstavuje po verejnom obstarávaní cca 130 500 eur.

S PARKOVANÍM ROBÍME PORIADKY AJ NA FONČORDE

Tak, ako v iných mestských častiach, aj na Fončorde je situácia s parkovaním kritická. Vodiči využívajú okrem legálnych parkovacích miest chodníky a zelené plochy. S takýmto problémom zápasí napr. Tulsá ulica, kde parkujúce vozidlá po oboch stranách cesty čoraz častejšie spôsobujú kolízne situácie. Aj na základe požiadaviek obyvateľov vybuduje mesto práve v tejto lokalite nové parkovacie miesta. Projekt tvoria dve časti a rozdeľujú Tulsú ulicu na dve staveniská.

TULSKÁ ULICA OD „BONETY“ PO „KUCBELA“

V prvom prípade pribudne 85 nových kolmých parkovacích miest pred bytovými domami č. 41 až 59, pozdĺž cesty po ľavej strane. S už existujúcimi miestami bude možné na tých-

Foto: D. Hein

Parkoviská začnú pribúdať na Tulsej ulici

to miestach odparkovať približne 160 vozidiel. Stavebnými prácami dôjde aj k vybudovaniu dažďovej kanalizácie, verejného osvetlenia, ochrany podzemných vedení a realizácii sadových úprav. Okrem toho pre skvalitnenie pohybu peších počíta mesto aj s vybudovaním chodníka popred paneláky, ktorý v súčasnosti chýba.

TULSKÁ ULICA OD KYJEVSKÉHO NÁMESTIA PO „BONETU“

Ďalšia časť projektu rieši vybudovanie parkovacích miest pred bytovými domami č. 9 až 35. Tak isto budú umiestnené pozdĺž vozovky po ľavej strane. Vybudovaním 65 parkovacích státi sa zlepši situácia v statickej doprave, skvalitnia sa podmienky, komfort a bezpečnosť dopravy. S existujúcimi parkovacími miestami bude po zrealizovaní stavby v tejto lokalite možné zaparkovať dokopy takmer 130 automobilov. Oba projekty predstavujú po verejnom obstarávaní sumu takmer 500 000 eur. Mesto má rozpracované ďalšie zámery v Sásovej i Radvani.

TATRANSKÁ ULICA

Snáď najdôležitejšie v nasledujúcom období bude vybudovanie štyroch parkovísk s kapacitou viac ako 200 miest na Tatranskej ulici, pozdĺž Saleziánov. Projekt je v súčasnosti v štádiu príprav projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie. Mesto plánuje zorganizovať aj verejné stretnutie so Sásovčanmi, ktorých sa bude výstavba bezprostredne dotýkať. V ideálnom prípade by sa po odprezentovaní

Foto: Maja BB

Nová parkovacia plocha zlepši situáciu na Tatranskej ulici

projektu a zapracovaní racionálnych pripomienok mohol zámer zrealizovať už budúcom roku.

STAROHORSKÁ ULICA

Samospráva intenzívne rieši statickú dopravu na sídliskách nielen z dlhodobého hľadiska, ale hľadá aj možnosti, ako znížiť deficit parkovacích miest v krátkom čase. Zmena organizácie dopravy nastala v minulom roku napr. na začiatku Tatranskej ulice, kde vodiči parkovali neorganizovane. Kritické je aj parkovanie na Starohorskej ulici. Treba pripomenúť, že mesto v minulosti plánovalo v tejto lokalite vybudovať parkovacie domy, čo obyvatelia rázne odmietli. Preto odborné útvary pracujú na usporiadaní dopravy aj v tejto časti Sásovej.

POĽNÁ ULICA

Obyvatelia Poľnej ulice, kde sa nedávno dokončila obnova roky zanedbávanej komunikácie, sa neustále pýtajú, prečo sa neobnovil aj chodník pred bytovým domom č. 11 a 17. Samospráva plánuje v tomto úseku chodník posunúť bližšie k paneláku a vybudovať nové parkovacie plochy. Ide o nový projekt, ktorý podlieha spracovaniu projektovej dokumentácie a následne stavebnému povoleniu.

USPORIADANIE PARKOVACÍCH MIEST PRI NEMOCNICI

Doplnenie vodorovného dopravného značenia a vyznačenie parkovacích státi v zmysle platných technických noriem bude čoskoro realitou aj na Námestí L. Svobodu, na ceste v smere do Rooseveltovej nemocnice.

mar

Foto: D. Hein

Stavebný ruch už čoskoro očakávajú aj medzi „Bonetou“ a „Kuchelom“

EKOLOGICKÉ POLICAJNÉ HLIADKY

Foto: archív MŠÚ BB

Od pondelka 20. augusta 2018 testujú príslušníci banskobystričky mestskej polície dva nové elektrobicykle. Tieto moderné a ekologické dopravné prostriedky majú množstvo výhod. Príslušníkom polície predovšetkým zrýchľujú a uľahčujú presuny po meste, čím pomáhajú zefektívňovať ich prácu. Hliadkujúci policajti najazdia vďaka e-bikom denne viac kilometrov, čo zlepšuje ich dohľad na poriadok v uliciach mesta. Nové elektrobicykle mestskej polícii zapožičala spoločnosť DEMA a ich odborný servis zabezpečuje firma RIDE.sk.

RIDE.sk

HĽADÁM DOMOV

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Pola **Pohlavie:** sučka
Výška: 50 cm **Rasa:** kríženc
Kastrácia: áno **Váha:** 17 kg

Povaha: Pola je na ľuďoch doslova závislá, stále potrebuje ich prítomnosť a vyžaduje si pozornosť. Je veľmi šikovná a vynaliezavá, preto ju nejaký plot či dvor nezastaví. Znesie sa so psami, sučkami aj mačkami. Hľadá domov, kde by bola v byte alebo v dome s prístupom dnu a nezostávala by sama na dvore. Treba ju naučiť základnú poslušnosť a bude dokonalá spoločníčka pre svojho majiteľa. Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Presné informácie o formách vítanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk.

DOKÁŽEME, ŽE DOBRÉ SKUTKY SA NAOZAJ DEJÚ!

Už po šiesty raz sa v termíne od 16. do 22. septembra stane Banská Bystrica mestom, kde sa dejú dobré skutky. Týždeň dobrovoľníctva 2018, ktorý je celoslovenskou kampaňou, oslovil aj mnohé organizácie a inštitúcie.

Banskobystričania si môžu vybrať z ponúkaných dobrovoľníckych aktivít na webstránke www.tyzdendobrovolnictva.sk v časti Banskobystrický kraj. Mnohé inštitúcie už tradične hľadajú pomoc dobrovoľníkov a dobrovoľníčok pri jesenných prácach v areáloch domovov sociálnych služieb, ako aj pri spríjemnení spoločného posedenia. Lákavá je tiež ponuka Festivalu svetla a tieňa, ktorý sa uskutoční v závere TD 2018 a organizátori potrebujú pomoc pri zabezpečení, usmerňovaní návštevníkov a ďalších činnostiach.

Skauti v parku pod Pamätníkom zase dávajú šancu zapojiť sa do netradičných športových hier a možnosť dozvedieť sa viac o ich organizácii, ktorá je vyslovene založená na dobrovoľníckoch. A Informačné centrum mladých si v rámci TD 2018 pripravilo pre stredoškôľakov až päť workshopov, týkajúcich sa dobrovoľníctva. Je teda naozaj z čoho vybrať a môžete spolu s nami dokázať, dobré skutky sa naozaj dejú, ak neváhate a stanete sa ich súčasťou.

Centrum dobrovoľníctva, n. o.

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU
Havranské 9, Banská Bystrica

Ponuka záujmovej činnosti na školský rok 2018/2019

☎ 048/4131590
☎ 0918 977140
cvchavranske9@gmail.com
www.cvcpohoda.sk

Pre mladšie deti
angličtina Happy Cookie,
Atletická škôlka, LEGO krúžok,
Zamazané prútenky, Gymnastika.

Pre školákov
Základy umeleckej fotografie,
Tvorivá a grafická dielka,
Ateliérík, Škola varenia,
Turistický krúžok, Jazdectvo,
Základy bojových umení, Florbal,
Šachový krúžok, Stolný tenis,
Astronomický krúžok, Bowling,
Strelecký krúžok, Bedminton,
Letecký modelár, Horolezectvo,
Športová príprava, Fit Ball.

PRIESKUM MIMOVLÁDOK

Zástupcovia mimovládok, zbystrite pozornosť. V mesiacoch október a november sa uskutoční aktualizácia databázy banskobystričských mimovládnych organizácií za pomoci študentov Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela. Preto by sme vás chceli požiadať o súčinnosť.

Ak vám nechodí newsletter, napíšte nám na rada.mno.bb@gmail.com. V e-maile uveďte názov, adresu a kontakt svojej mimovládnej organizácie a to, že chcete byť informovaní o dianí a novinkách, týkajúcich sa banskobystričských mimovládnych organizácií.

Zároveň Vás pozývame na najbližšie vzdelávacie podujatia, ktoré sa uskutočnia v priestoroch Sportbar (Dolná 11)

25. september	o 17:00 hod.	Time management
2. október	o 17:00 hod.	Online marketing
9. október	o 17:00 hod.	Právne poradenstvo – právo na sociálnych sieťach

Rada pre MNO

PREVENTÍVO-BEZPEČNOSTNÁ AKCIA KONTROLA ALKOHOLU

Začiatkom júla tohto roku nadobudla účinnosť novela zákona o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb. Všetky porušenia spomínaného zákona rieši obec na základe oznámenia policajných orgánov a je oprávnená ukladať pokuty či iné sankcie. S nadobudnutím účinnosti novelizovaného zákona spustila polícia preventívno-bezpečnostné akcie, zamerané na deti a mladistvých v meste. V stredu 8. augusta podvečer príslušníci Mestskej polície spolu s príslušníkmi Policajného zboru skontrolovali niekoľko pohostinských zariadení vo viacerých častiach mesta. Sprevádzala ich aj pracovníčka sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Policajti urobili dychové skúšky na zistenie prítomnosti alkoholu v dychu piatim mladistvým osobám, všetky sa skončili s negatívnym výsledkom. Takéto preventívno-bezpečnostné akcie budú vykonávané častejšie. Mestská polícia zároveň apeluje na všetkých rodičov detí, ktoré sú mladšie ako 18 rokov, aby dohliadli na to, čo robia ich ratolesti. A pripomína, že v zmysle spomínaného zákona sa deti do 15 rokov nesmú po 21. hodine večer zdržiavať bez dozoru svojich zákonných zástupcov na verejne prístupných miestach, kde sa podávajú alkoholické nápoje.

MsP BB

POHYB JE DÔLEŽITÝ

V meste Banská Bystrica sa usilujeme znížiť nástrahy dnešnej internetovej doby, a preto vytvárame prostredie na pohyb pre všetky vekové kategórie. Podporujeme športové podujatia i aktivity spojené s cvičením v parkoch. Dôležité je pre nás budovanie športových multifunkčných ihrísk pri základných školách. Práce na atletickom areáli v Radvani sú v plnom prúde a mali by byť hotové do konca októbra. Veľký význam prikladáme aj detským ihriskám pre najmenších, ktoré musia tvoriť len certifikované prvky z kvalitných materiálov. Staré a nebezpečné preliezky, ktoré si pamätajú 90. roky, postupne vo všetkých mestských častiach nahrádzame novými. Za štyri roky ide o investície vo výške viac ako 500 000 eur. *dmo*

Miesta na hranie aj športovanie pribúdajú

Foto: MsÚ BB

JESENNÝ ZBER NEBEZPEČNÉHO ODPADU NA VAŠEJ ULICI

Nebezpečný odpad tvorí približne jedno percento komunálneho odpadu. V prípade uloženia na skládku tvorí potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie životného prostredia. Nebezpečné látky, ktoré môžete odovzdať: *autobaterie a batérie; farby; fotografický papier; lieky; motorové, jedlé, minerálne a syntetické oleje; obaly a nádoby znečistené škodlivinami*

a ropnými látkami; ortuťové teplomery; riedidlá; rozpúšťadlá; chemicky znečistené textilie; ustalovače; vývojky; vývojky; chemicky znečistené vody; zvyšky pesticídov a insekticídov; žiarivky; elektrické a elektronické spotrebiče; odpady s obsahom nebezpečných látok a pod. Uvedené odpady môžete bezplatne odovzdať celý rok na prevádzke spoločnosti DETOX s.r.o., Zvolenská cesta

139 v pracovných dňoch od 7:00 do 15:30 hod. Podmienkou pre prevzatie odpadu je predloženie občianskeho preukazu. UPOZORNENIE: Mimo uvedené zastávky nie je, vzhľadom na časový harmonogram, možné zastaviť.

Oddelenie odpadového hospodárstva
a údržby verejných priestranstiev

BANSKÁ BYSTRICA – Zberový okruh č. 1:		13. október 2018
Trasa A		
Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Jána Švermu	parkovisko pri rešt. Úsvit	7:30 – 7:45
Internátna	parkovisko pri stredisku Astra	7:50 – 8:05
Sľečná	pred byt. domami č. 2 – 4	8:10 – 8:25
Internátna	otočka MHD	8:30 – 8:45
Tuľská	bývalá otočka MHD	9:40 – 9:55
Moskovská	pri zastávke MHD	10:00 – 10:10
Oremburská	pri nákupnom stredisku	10:15 – 10:30
Mládežnícka	rešt. Mladost – parkovisko	10:35 – 10:50
Okružná	parkovisko pri čistiarni	11:30 – 11:40
Spojová	parkovisko pri stred. Šalgotarián	11:45 – 12:00
THK	pri zastávke MHD (obchod)	12:10 – 12:25
Gaštanová	parkovisko pred ZŠ	12:40 – 12:55
Mlynská	križovatka na Čiertolí	13:10 – 13:20
Lúčičky 26		13:25 – 13:40
Trasa B		
Na Graniari	Astrová (zb. miesto sep. odp.)	7:30 – 7:45
Azalková		7:50 – 8:05
Jána Bakossa	medzi byt. domami č. 42 – 44	8:20 – 8:40
Severná	parkovisko pri drev. obchode	8:45 – 9:05
Ľuda Ondrejova	parčík	9:10 – 9:30
Jakubská cesta	pri pohostinstve	9:35 – 9:55
Nový Svet	bývalá otočka MHD	10:00 – 10:15
Uľanská cesta	oproti kostolu	10:20 – 10:35
M. Rázusa 23 – Fortnička		10:55 – 11:10
J. Cikera – F. Švantnera	križovatka pri divadle	11:15 – 11:25
Mičinská cesta 32	parkovisko	11:30 – 11:50
Gólianova – Uhlisko	oproti ZŠ	11:55 – 12:15
Viestova – Uhlisko	parkovisko oproti požič. Intersonic	12:20 – 12:30
Trieda SNP	pred ZŠ	12:35 – 12:50
Trieda SNP	oproti športovému gymnáziu	12:55 – 13:10

BANSKÁ BYSTRICA – ZBEROVÝ OKRUH Č. 2:		20. október 2018
Trasa C		
Ulica	Umiestnenie zastávky	Čas
Strmá – Rudlová	pohostinstvo (pod zvonnicou)	7:30 – 7:50
Hlboká č. 1	parkovisko pri obchode	7:55 – 8:15
Ďumbierska	obchodné stredisko Obušok	8:20 – 8:40
Belveder	pri detskom ihrisku	8:50 – 9:05
Poľná – Malach. cesta	potraviny Stupy	9:40 – 10:00
Poľná pri garážach	oproti ZŠ Mládežnícka	10:00 – 10:15
Bernoláková	oproti byt. domu č. 9 (parkovisko)	10:20 – 10:35
Radvanská	oproti byt. domu č. 2 (parkovisko)	10:35 – 10:50
Rudlovská cesta	pohostinstvo „Na rázcestí“	11:30 – 11:40
Tatranská	parkovisko domy č. 2, 4, 6	11:45 – 12:00
Tatranská	parkovisko pred Saleziánmi	12:05 – 12:20
Starohorská	medzi byt. domami č. 38 – 40	12:25 – 12:40
Rudohorská	zast. MHD pri potravinách IDA	12:45 – 13:00
Trasa D		
A. Sládkoviča	parkovisko pri pošte	7:30 – 7:45
Pršianska terasa	oproti zast. MHD Medená	7:50 – 8:00
Podháj	za ihriskom (IBV)	8:05 – 8:20
Podháj	pri byt. dome č. 43 (ihrisko)	8:25 – 8:40
Čerešňová	oproti zastávke MHD	8:45 – 9:00
Rakytovce	oproti obchod. stredisku	9:10 – 9:25
Cesta k nemocnici	dvor byt. domov č. 35	9:50 – 10:05
Pieninská	otočka MHD	10:15 – 10:30
Kráľovohorská	pod obch. stredisko SALVE	10:35 – 10:55
Senická cesta	otočka MHD	11:10 – 11:30
Šalkovská cesta	parkovisko pri pohostinstve	11:45 – 12:05
Iľiašská cesta	bývalé potraviny (orient. č. 86)	12:30 – 12:45

BIELA PASTELKA OPĀŤ POMÁHA

Prvýkrát sa slovenské mestá a obce belili pastelkami v roku 2002. Odvtedy každoročne putuje výťažok verejnej zbierky na dofinancovanie služieb, ktoré Únia nevidiacich a slabozrakých prostredníctvom siete krajských pobočiek poskytuje na celom území Slovenska. Celé mesiace priprav, telefonátov a e-mailov, množstvo nápadov, ich plánovania i realizácie vyvrcholia hlavným zbierkovým dňom v piatok 21. septembra 2018. V tričkách s logom sa zástupcovia Únie opäť usadia do informačných stánkov a predstavia každodenný život so zrakovým postihnutím.

Foto: archív UNIS

Kto je tohtoročná ambasádorka Bielej pastelky?

Záujemcovia si budú môcť vyskúšať simulčné okuliare, kompenzačné a optické pomôcky, napísať svoje meno v Braillovom písme, či nechať si bezplatne vyšetriť zrak. V uliciach miest a obcí po celom Slovensku budú môcť stretnúť tradičné dvojčlenné tímy, ktoré budú za dobrovoľný príspevok ponúkať spinky v tvare bielej pastelky. Pár ťahov ňou urobili už aj partneri zbierky, vďaka ktorým je možné ju každoročne uskutočniť a pridala sa k nim aj jej tohtoročná ambasádorka. V uplynulých týždňoch sme s ňou stihli natočiť spot, urobiť fotky a rozhovory. Ak ste zvedaví a pýtate sa, kto to je, máme pre vás pripravené zaujímavé odhaľovanie jej totožnosti. Kúsok po kúsku, ako diely skladačky, ktoré nájdete na stránke www.bielapastelka.sk a na sociálnych sieťach. Aktivity pre ľudí so zrakovým postihnutím môže ktokoľvek podporiť celý rok príspevkom na účet Únie, prostredníctvom stacionárnych pokladničiek, umiestnených vo vybraných inštitúciách (školy, úrady, firmy a pod.), on-line na webovej stránke, alebo prostredníctvom SMS správy. Aj vďaka tejto podpore môžu nevidiaci a slabozrakí klienti bezplatne zistiť, ktorý z troch druhov bielej palice potrebujú, ktorá bodka znamená písmeno „A“, a ktoré tvoria „Z“. Naučiť sa používať dotykový mobilný telefón, bez pomoci iných sa dozvedieť farbu svojho oblečenia, alebo spôsob, ako si nepreliat pohár a omnoho viac.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

O PROJEKTY NAŠEJ ŠKOLY JE NA SLOVENSKU ZÁUJEM

Základná škola J. G. Tajovského v Banskej Bystrici bola 16. mája 2018 miestom výjazdového rozšíreného zasadnutia Vzdelávacej komisie a Platformy systému duálneho vzdelávania Zväzu automobilového priemyslu SR. Pod organizátorskou taktovkou CETECH-u sa stretli šéfovia vzdelávania automobiliek so zástupcami strojárkeho a elektronického priemyslu a ŠIOV-u s cieľom riešiť problém malého záujmu žiakov o štúdium na odborných školách a v duálnom vzdelávaní. Problém, ktorý negatívne dopadá na obsadzovanie kvalifikovaných robotníckych profesií v priemysle.

O stretnutie práve v tejto bansko-bystrickej škole požiadali predstavitelia Zväzu automobilového priemyslu, pretože jej vedenie dlhodobo venuje mimoriadnu pozornosť technickému vzdelávaniu a profesijnej orientácii svojich žiakov. Riaditeľ školy Milan Pápay predstavil prítomným nielen svoje bohaté skúsenosti z problematiky, ale i návrhy možných riešení. Zároveň sa vďaka konaniu zasadnutia v školských priestoroch objavili ďalšie možnosti na spoluprácu s CETECH-om a Zväzom automobilového priemyslu, ktorý nedávno škole prispel na prázdninovú výmenu protišmykovej podlahovej krytiny. Filozofia technického vzdelávania a profesijnej orientácie žiakov ZŠ J. G. Tajovského je už dlhší čas v povedomí odbornej verejnosti. M. Pápay bol jedným z pozvaných prednášajúcich na júnovú 5. odbornú konferenciu „Industry 4.0 a vzdelávanie“ v Žiline, kde v prednáške a prezentácií „Na

Foto: archív ZŠ J. G. Tajovského

Aktivity vedenia školy uznávajú aj odborníci

duál sa treba pripraviť“ ponúkol svoje skúsenosti z realizovaného projektu a poskytol účastníkom cenné rady a odporúčania. ZŠ J. G. Tajovského pravidelne prichádza s motivačnými aktivitami pre svojich žiakov a objavuje nové spôsoby, akými sa dajú rozvíjať ich technické zručnosti. V práve odštartovanom novom školskom roku sa v priestoroch CETECH-u uskutoční celoslovenské kolo Technickej olympiády.

I. Dlhová

SELČIANKA SLÁVI OKRÚHLE NARODENINY

Foto: D. Hejn

V októbri Selčianka oslávi výročie

Za 40 rokov od svojho založenia v roku 1978 odohrala dychová hudba Selčianka viac ako 1600 vystúpení. Počas svojej existencie získala množstvo významných ocenení na domácich i zahraničných festivaloch. Ako jej názov napovedá, vznikla v Selciach. Neskôr sa presťahovala do Banskej Bystrice a čoskoro sa stala

najobľúbenejšou dychovkou v okrese. Je dvojnásobná víťazka celoslovenskej súťaže malých dychových hudieb. Viackrát vystupovala v Maďarsku, Rakúsku, Francúzku, Česku i Taliansku. V štúdiách RTVS nahrala pre rozhlas okolo 90 skladieb a niekoľko ráz sa objavila vo vysielaní televízie. Repertoár Selčianky tvoria úpravy ľudových piesní stredoslovenského regiónu, ako aj skladby moravských a českých autorov. Kapelníkom dychovej hudby Selčianka je Ladislav Hornák, aranžérom a skladateľom zase umelecký vedúci Milošlav Hlaváček. Sólistami sú Anna Lišková, Anna Jakubíková, Jaroslav Knápek a Ľuboš Kovačech. Príďte s nimi osláviť jubileum a gratulovať Selčianke k 40. výročiu založenia, ktoré v tomto roku oslavuje. Bude to v sobotu, 13. októbra o 18:00 hod. na pódium Robotníckeho domu v Banskej Bystrici.

Robotnícky dom – referát

PRIESTOR PRE RODIČOV S DEŤMI V SÁSOVEJ – MATERSKÉ CENTRUM MAMINA

V Sásovej, v bývalej ZŠ Tatranská, sa nachádza priestor ako stvorený na aktívne trávenie voľného času mamičiek (otekcov, starké, starkých...) s deťmi. Materské centrum Mamina je občianske združenie, ktoré založili mamičky na materskej dovolenke a patrí pod úniu materských centier.

Pre rodičov s deťmi ponúka aktivity, pri ktorých môžu zmysluplne tráviť čas, porozprávať sa s inými rodičmi o svojich radoch i starostiach, ale tiež naučiť sa niečo nové na prednáškach a workshopoch. Aj v školskom roku 2018/2019 otvoríme pre detičky Montessori herničky, hravé cvičenie, tvorivé dielničky. Všetky

plánované aktivity si záujemcovia môžu vyskúšať na Dni otvorených dverí v stredu 26. septembra. Okrem týchto činností v centre konajú ďalšie zaujímavé aktivity. Veľmi obľúbenou je burza detského a tehotenského ob-

V materskom centre sa zabaví naozaj každé dieťa

plná hračiek pre rôzne vekové kategórie a zabaví sa v nej naozaj každé dieťa. A rodičia si môžu vychutnať výbornú kávu.

Materské centrum Mamina

lečenia na jesennú a zimnú sezónu, ktorá sa uskutoční od 18. do 21. septembra. Budúce mamičky sa môžu prihlásiť na Prípravu na materstvo a rodičovstvo, vedenú pôrodnou asistentkou. Okrem pravidelných aktivít pre deti organizuje pre deti organizuje Mikuláša, karneval a detské oslavy. Herňa, otvorená v každý pracovný deň, je

plná hračiek pre rôzne vekové kategórie a zabaví sa v nej naozaj každé dieťa. A rodičia si môžu vychutnať výbornú kávu.

OPÄŤ BUDEME HLAVNÝM MESTOM BÁBOK

Bábkaršská Bystrica TOUR, najväčší slovenský festival bábkového divadla, opäť zvoláva svoje publikum do Banskej Bystrice

a sľubuje dni nabité bábkovým divadlom, mágiou, emóciami a čarovnými príbehmi. Už 21. ročník medzinárodného festivalu prinesie od 5. do 9. októbra 2018 divadelný sviatok pre všetkých, od batoliat, detí a teenagerov, až po rodičov a starých rodičov. Počas festivalových dní vystúpi dvadsiatka divadelných súborov z 9 krajín sveta, medzi ktorými sa dokonca objavajú aj hostia z exotického Brazílie. Bábkami pritom ožijú nielen mnohé miesta v B. Bystrici, ale aj v obciach širšieho regiónu – v Hornom Tisovníku, Pohronskom Bukovci, Zemianskom Vrbovku, Ladomerskej Vieske, Hrochoti a Hriňovej. Za pozornosť stojí, že na divadelné inšpirácie nemusia priaznivci bábok čakať dlho a môžu si ich užijť už v septembri. V rámci predfestivalovej platformy pre rodiny s deťmi Prológ bude od 21. septembra v Parku pod Pamätníkom stáť divadelné šapito a v ňom

výstava českých Rodinných bábkových divadiel zo zbierok Múzea bábkaršských kultúr a hračiek Modrý Kameň.

Otvorí ju vernisáž 21. septembra o 16:00 hod. a návštevníkov ňou budú sprevádzať študenti a študentky KBT VŠMU v Bratislave. V priebehu víkendov 22. – 23. septembra a 29. – 30. septembra bude šapito okrem výstavy hostiť aj tanečnú a divadelnú explóziu detských talentov. Priestor v nej dostanú predstavenia detských súborov z Banskej Bystrice, Podkonníc, Polomky, Poltára, Hriňovej, Kremnice, zo Zvolena a Sliacha. Viac informácií a kompletný program festivalu Bábkaršská Bystrica TOUR nájdete na www.bdnr.sk/bab a facebookovej stránke Bábkového divadla na Rázcestí, ktoré je hlavným organizátorom festivalu. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, mesto Banská Bystrica a Banskobystrický samosprávny kraj, ktorý je zriaďovateľom Bábkového divadla na Rázcestí.

BDNR

TRADIČNÁ CHUŤ JESENE

ZATVÁRANIE BANOŠA

Stredná odborná škola Pod Banošom v sobotu, 20. októbra už po siedmy raz otvorí svoje brány slávnostiam ukončenia poľnohospodárskej sezóny. Ako každý rok, aj tentoraz budú spojené s farmárskym trhom, remeselníckymi výrobkami a ochutnávkami tradičných jedál z nášho regiónu. Okrem obľúbenej detskej školy varenia, ukážok včelárstva, apiterapie a vrúbľovania ovocných stromčekov sú pre návštevníkov tohto roku pripravené aj úplne nové atrakcie. Nepochybne príťažlivé budú vyhliadkové lety balónom, hipoterapia a kanisterapia, sokolarstvo, ale aj ukážky výroby domácej ovocnej pálenky. Novinkou pre spotrebiteľov bude anketa o jablkách, spojená s ochutnávkou a hodnotením kvality a chute tradičných domácich odrôd a jabĺk z reťazcov. Chýbať nemôže ani kultúra a tú návštevníkom prinesie ľudová hudba Jána Maka so sólistami a detský folklórny súbor Radosť. „Od tohto roku sa zameriame hlavne na predaj miestnych produktov, ktoré sú držiteľom regionálnej značky. Chceme tým ešte lepšie priblížiť tradičné vône a chute našich regiónov,“ hovorí iniciátor a spoluorganizátor podujatia Peter Rusnák z občianskeho združenia Vidiecke partnerstvo BB kraja. „Za tie roky sme už získali priazeň obyvateľov Banskej Bystrice i širšieho okolia a tešíme sa na nich,“ dopĺňa. Keďže organizátorom záleží na životnom prostredí, pre návštevníkov zabezpečili bezplatnú kyvadlovú dopravu z Radvane cez Fončordu až na miesto podujatia, takže autá v mnohých prípadoch môžete nechať doma. Slávnostné otvorenie bude v sobotu, 20. októbra o 10:00 hod. Zatváranie Banoša finančne podporil Banskobystrický samosprávny kraj. Partnermi a spoluorganizátormi sú SOŠ Pod Banošom, Mesto Banská Bystrica a občianske združenie Tradičná chuť regiónov Slovenska. Podujatie slávnostne otvorí predpoludním o 10:00 hod. a potrvá do 16:00 hod.

SOŠ Pod Banošom

PROJEKTY REUMATIKOV AJ S PODPOROU MESTA

Jeseň sa spája so sychravým a daždivým počasím, ktoré chorým kĺbom nepraje. Paradoxne, práve reumatici v tomto období zvyšujú svoje úsilie o aktívny a plnohodnotný život. Dôkazom sú aj podujatia, ktoré vyvrcholia 12. októbra oslavami Svetového dňa reumatizmu.

Tento rok pripravila banskobystričská pobočka Ligy proti reumatizmu projekt realizovaný aj vďaka podpore mesta – Rozhýbme sa s nordic walking. Jeho cieľom je rozhýbať reumatikov nenáročnou turistikou pod vedením inštruktora nordic walking. Nordic walking je totiž bezpečnou, jednoduchou, efektívnou a zábavnou cestou k zdokonaleniu kondície bez nárokov na telesnú zdatnosť. V rámci projektu získali banskobystričskí reumatici nordic walking palice a naučili sa ich správnym spôsobom používať. Teraz všetko naučené skúšajú v teréne počas turistických vychádzok v okolí mesta, aby ukázali, že napriek svojmu ochoreniu holdujú zdravému životnému štýlu. Projekt sa končí jednodňovým relaxačno-rehabilitačným pobytom v kúpeľoch Turčianske Teplice. Týmto sa však

Turistika s palicami nordic walking

aktivity reumatikov nekončia. Už v septembri pokračuje cyklus besied Stretnutia s lekármi bez bieleho plášťa, v rámci ktorého reumatológovia opúšťajú svoje ordinácie, aby na prednáškach a besedách odpovedali na

zvedavé otázky reumatikov. Pacienti tak získavajú bezprostrednejší kontakt a viac priestoru, aby v neformálnej atmosfére poukázali na svoje problémy a položili otázky. Ako v minulosti, tak i teraz budú hlavnou náplňou odborných prednášok nové možnosti liečby reumatických ochorení. Druhá časť stretnutia bude potom venovaná odpovediam na otázky. Všetci, ktorí sa chcú o svojom ochorení dozvedieť viac, budú srdečne vítaní vo štvrtok 27. septembra 2018 o 16:00 hod. v hoteli Dixon. Ďalšie informácie o pripravovanej akcii, ale aj o činnosti banskobystričských reumatikov nájdete na webe: www.reumabb.webnode.sk, prípadne na e-mailovej adrese banskabystrica@mojareuma.sk.

Liga proti reumatizmu

MEDZINÁRODNÉ LETECKÉ DNI SIAF 2018 NA SLIAČI

Počas prvých dvoch septembrových dní sa na nebo nad srdcom Slovenska opäť vrátila najväčšia slovenská letecká šou, Medzinárodné letecké dni SIAF 2018. Na leteckú základňu Sliač prileteli ukázať svoje pilotné umenie letci na sedemdesiatich lietadlách z 11 krajín. Hlavnou hviezdou sa zaslúžene stala francúzska akrobatická skupina Patrouille de France, z vystúpenia ktorej mali diváci zimomriavky nadšenia. V pestrej ponuke

letových kúskov vojenských aj civilných letcov si však každý zo 100 tisíc návštevníkov našiel svojho favorita. Motívom, ktorý podfarboval celý tohtoročný SIAF, bolo 100. výročie založenia Československa a jeho letectva. Krásnou oslavou dlhoročnej spoločnej púte slovenských a českých aviatikov bol veľký prelet štyroch skupín lietadiel vojen-

ských i civilných letectiev oboch, dnes už štvrt storočia samostatných, krajín, ktorý v sobotu i v nedeľu otváral dianie na sliačskom letisku. Septembrové počasie lietaniu prialo a tiež prispelo k tomu, že SIAF 2018 sa stal fantastickou bodkou za obdobím letných prázdnin a dovoleníek. dh

STO ROKOV GYMNÁZIA ANDREJA SLÁDKOVIČA V BANSKEJ BYSTRICI

Počas Radvanského jarmoku bola pri príležitosti storočnice udelenia zriaďovacej listiny významnej banskobystrickej školy predstavená a uvedená do života publikácia prof. Pavla Martuliaka „Štátne československé gymnázium Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici 1919 – 1953“.

Banská Bystrica už od stredoveku patrila medzi vážené a dôležité banské centrá Európy. Popri rozvoji banského podnikania a mesta si vtedajší patriciovania slobodného kráľovského mesta uvedomovali dôležitosť školského vzdelávania budúcej generácie. Už od 15. storočia zabezpečovala budúcich študentov univerzít vyššia latinská škola. Aj v 16. storočí bol nastupujúci novovek sprevádzaný ďalším rozkvetom mesta a vzdelania. Pestrý politicko-spoločenský vývoj v monarchii prinášal aj zmeny podmienok v banskobystrickom školstve. Za jeho vrcholné etapy možno označiť prvú polovicu 17. storočia a porevolučné roky 19. storočia. Ako je zapísané v dobových dokumentoch, kvalita a úroveň vzdelávania v Banskej Bystrici zaradila túto školu medzi popredné vzdelávacie zariadenia v Uhorsku. Zásluhou Štefana Moysesu sa Banská Bystrica stala aj centrom

učiteľského vzdelávania a udávala nové trendy v didaktike vyučovania. Skončením 1. svetovej vojny a vznikom ČSR sa začala kompletná reorganizácia školstva. Neľahká úloha vyvrcholila 18. februára 1919 zriadením Československého štátneho gymnázia Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici (GAS). Hlavná zásluha na prepožičaní mena tejto významnej osobnosti sa pripisuje prof. Jaroslavovi Vlčkovi, ktorý bol ctiteľom básnika a poeta Sládkoviča už ako študent banskobystrického gymnázia a pod hrozbou trestu položil s druhmi k jeho hrobu pietny veniec. GAS od svojho vzniku prechádzalo pestrým a zložitým vnútorným vývojom, no podarilo sa mu prežiť aj ťažké obdobie 2. svetovej vojny. Po vojne niekoľko rokov odolávalo rôznym tlakom, ale februárové reformy mali za následok, že v roku 1953 sa ukončila éra samostatnosti školy. Rok 1989 však overil

pravdivosť tvrdení, že v meste existuje škola, ktorá má tradíciu a kvalitu. Opätovné obnovenie názvu Gymnázium Andreja Sládkoviča malo svoje opodstatnenie. GAS vychovalo celý rad osobností, ktorých výsledky práce a meno sú známe ďaleko za hranicami nášho štátu, či dokonca kontinentu. Ak sa chcete o histórii a vývoji tejto vzdelávacej inštitúcie dozvedieť viac, kniha Pavla Martuliaka je tu pre vás. Myšlienka vydať publikáciu k storočnici GAS sa rodila niekoľko rokov. Bez pomoci a spolupráce viacerých zanietencov by tento zámer zostal len pri víziách. Aj vďaka ich nasadeniu sa podarilo uviesť publikáciu do života a dať jej troch významných krstných rodičov – Milana Križa, Máriu Rehákovú a primátora mesta Banská Bystrica Jána Noska. Publikáciu si môžete objednať na adrese uss@stav-bau.sk.

I. Šanderová

VYPNITE POČÍTAČE A TELEVÍZORY A PRÍĎTE SA SO SVOJIMI DEŤMI ZAHRAŤ

Vedecká hračka v Banskej Bystrici tento rok oslavuje svoje 20. výročie. Mesto Banská Bystrica a Vedecká hračka o.z. pri tejto príležitosti pripravili interaktívnu výstavu Kaleidoskop vedeckých hračiek pre všetkých, ktorí radi spoznávajú a radi sa hrajú.

Od 17. do 28. septembra bude návštevníkov v Robotníckom dome čakať 20 exponátov rôznych vedeckých hračiek, hlavolamov, fyzikálnych experimentov či kaleidoskopov z viac ako 20 krajín. Vďaka nim sa môžete naučiť, spoznať a pochopiť tajomstvá vedy a techniky. Priestory Robotníckeho domu budú otvorené od 9:00 do 16:00 hod.

DEŇ HRANIA

Podujatie vyvrcholí 9. Dňom hrania v Slovenskej republike v sobotu 29. septembra 2018. Okrem vyskúšania si zaujímavých hračiek si môžu deti aj dospelí počas workshopu vyrobiť netradičnú jednoduchú hračku alebo zahrať si spoločenskú hru. Cieľom Dňa hrania na Slovensku je najmä pripomenúť význam hrania sa v živote každého človeka, ako aj ukázať možnosti harmonického, hravého využívania voľného času. A to je pre zdravý životný štýl v dnešnom svete televízorov, počítačov, mobilov a tabletov dôležité. Občianske združenie Vedecká hračka zároveň vyzýva všetky školské, voľnočasové, vzdeláva-

Vedecká hračka už dvadsať rokov neprestáva baviť

Foto: archív OZ Vedecká hračka

cie a kultúrno – osvetové inštitúcie, aby sa do Dňa hrania akoukoľvek formou zapojili a dali nám o tom vedieť. Veď už na prvom ročníku podujatia sa hralo 3000 ľudí na 84 miestach Slovenska - tento rok nás môže byť viac.

PRÍBEH ÚSPECHU VEDECKEJ HRAČKY

Prvá interaktívna výstava vedeckých hračiek „Vedecká hračka – prekvapenie, potešenie, poznanie“ bola otvorená v Múzeu SNP pred 20 rokmi. Pripravilo ju vtedy Občianske združenie

Vedecká hračka v spolupráci s Múzeom SNP, Úradom priemyselného vlastníctva SR a Katedrou fyziky Fakulty prírodných vied UMB. Záujem predčil všetky očakávania. Neraz sa stalo, že v snehu čakalo na vstup niekoľko vopred nahlásených a rozplánovaných tried, pretože bolo veľmi ťažké dostať von hrajúce sa deti. Od 2. decembra 1998 do 7. marca 1999 výstavu navštívilo 20 000 návštevníkov. Odvtedy sme pripravili ďalších 44 tematických interaktívnych výstav vedeckých hračiek, jednoduchých fyzikálnych experimentov, hier a hlavolamov, ktoré sa 472-krát reštalovali v 227 mestách a obciach SR a 13-krát v zahraničí. Aktuálne putuje po slovenských školských a kultúrnych zariadeniach desať výstav a stála výstava „VED-HRAČKA“ je každodenne otvorená v najväčšom obchodnom centre vo Zvolene. Okrem permanentných výstaviek v Štátnej vedeckej knižnici a ÚPV SR v Banskej Bystrici sú expozície vedeckých hračiek v šiestich mestách SR, ďalšie sú v Mexiku a Ruskej federácii.

Vedecká hračka, o. z.

NAJSLÁVNEJŠÍ BANSKOBYSSTRICKÝ VÝROBCA ORGANOV

Kráľovský hudobný nástroj – organ, patrí medzi najstaršie hudobné nástroje. Hoci korene jeho pôvodu siahajú do predkresťanskej doby, jeho rozšírenie súvisí s výstavbou gotických katedrál a vrcholí v 18. a 19. storočí. Tak tomu bolo aj v Banskej Bystrici, v ktorej výstavba organov začala už v stredoveku.

Medzi plejádou banskobystriických výrobcov organov (ďalej organárov) bola najvýznamnejšia rodina Podkonických – otec Martin a syn Michal. Martinove (8.3.1709 – 13.3.1771) organy smerovali na Oravu, Novohrad, Spiš a na územie dnešného Maďarska. Za najvýznamnejšie sa považujú organy vyhotovené pre Minoritský kostol v Levoči a Farský kostol v Banskej Bystrici. Do dnešných dní sa zachoval organ v Španej Doline v Kostole Premenenie Pána, signovaný vlastným menom „Construxit Martinus Potkonicky, organopaegus Neosoliensis, Anno Domini“ (r. 1751). Organ v súčasnosti revitalizujú. Najslávnejším organárom v histórii Banskej Bystrice bol však Martinov syn Michal, ktorý sa narodil 26. septembra 1753 v Banskej Bystrici. Michal Podkonický nadobudol základné vzdelanie o zostrojovaní organov v otcovej dielni, neskôr svoje zručnosti zdokonaľoval v zahraničí. V roku 1773 sa rozhodol vrátiť do svojho rodného mesta, aby rozšíril a zmodernizoval otcovu dielňu.

NAJŽIADANEJŠÍ ORGANÁR UHORSKA

Chýr o jeho mimoriadnych schopnostiach sa šíril po celom Uhorsku, v ktorom sa stal najžiadanejším staviteľom organov svojej doby. Zostrojoval, dopĺňoval a opravoval ich viac ako 45 rokov. Obnovoval i pozitívy, spinety a klavichordy. V roku 1773 získal banskobystriické mešťanstvo. Okrem zostrojovania organov sa venoval aj bankskému podnikaniu v Banskej Bystrici a v Smolníku. Dopyt po organoch Michala Podkonického prevyšoval jeho možnosti, napriek tomu objednávky nielen prijímal, ale bral aj peniaze za nedodané výrobky, čím ohrozoval svoju dielňu. Neskôr dokonca dostal ponuku na presťahovanie sa do maďarského Vácu. Za jeho najväčšie dielo je považovaný dvojmanuálový organ s dvadsiatimi šiestimi registrami, postavený pre Katedrálu sv. Martina v Spišskej kapitule. Organ bol dohotovený v roku 1785 a v roku 1890 bol nahradený organom od firmy Rieger. V Banskej Bystrici zostrojil organ v hradnom Kostole Povýšenie Sv. Kríža (1784), vo Farskom kostole Nanebovzatie

Kostol v Španej Doline

Organ v Katedrále sv. Františka Xaverského

Panny Márie (1779) a v Evanjelickom kostole v Lazovnej ulici (1804 – 1812).

BOHÉMSKY SPÔSOB ŽIVOTA

Zo zahraničia si Michal Podkonický okrem mimoriadnych zručností priniesol aj bohémsky spôsob života. Popíjania alkoholu mu spôsobovalo veľké problémy v tvorivej činnosti, ale aj v rodinnom živote. Mestské rady a farské úrady, ktoré boli objednávateľmi organov, sa v snahe získať vytúžený nástroj od génia sťažovali naj-

prv jeho manželke, potom mestskej rade v Banskej Bystrici a nakoniec dokonca podali trestné oznámenie, prostredníctvom ktorého žiadali uväznenie Michala Podkonického v Gelnici. Postup tvorby organu vo Farskom kostole v Banskej Bystrici a postoj Podkonického rodákov opisuje Emil Jurkovič v knihe „Banská Bystrica v premenách času“: „... aby prinútili Podkonického do roboty, a čo je hlavné – k triezvosti, jednoducho privreli dvere na chóre pracujúcemu majstrovi po tom, čo mu tam prichystali posteľ s jedlom a pitím, ale len toľko, čo akurát stačí, aby zostal triezvy po celý deň. Podkonický sa nehnemal, neprotestoval proti takto obmedzenej slobode. Zmieril sa so svojou situáciou, pretože vedel, že takto je to dobre, že takto to musí byť. Kde sa s ním neodvážili podobne zaobchádzať, tam bol hneď oheň na streche a na dennom poriadku obrovský zmätok.“

PROBLÉMY S VÝSTAVBOU ORGANU V EVANJELICKOM KOSTOLE

O výstavbe organu v Evanjelickom kostole píše Pavol Martuliak v knihe „Banská Bystrica v znamení kalicha“ nasledovne: „...konvent sa 25. apríla 1804 listom informoval u Michala Podkonického, ktorý v tom čase pracoval v Hronskom Beňadiku, či má záujem postaviť nový organ. Michal Podkonický 12. júna 1804 prišiel do Banskej Bystrice na konvent, kde navrhol projekt nového organu, termín jeho dohotovenia a finančné nároky (žiadal 3 000 ft.), ale z nich chcel odpustiť 800 ft., ako svoj osobný dar za takýchto podmienok: keďže cirkev mu ako domácnemu nebude uhrádzať ubytovanie a stravovanie, žiadal, aby mu pripadla ofera v deň posvätenia organu, aby mali v kostole s manželkou dve bezplatné fixné miesta, ktoré si sami vyberú. Takú lákavú ponuku konvent prijal. Organ však ešte roku 1811 nebol hotový. Konvent bol z predĺžovania prác na organe už natoľko unavený, že sa rozhodol Podkonického súdne stíhať, prinútiť ho hoc s okovami na nohách k práci a zamedziť mu vykonávanie akejkoľvek inej práce do dokončenia organu.“ Nemožno sa preto čudovať, že Michal zomiera zabudnutý a opustený 4. júna 1816 vo svojom rodnom meste na neznámom mieste. Dielňu Michala Podkonického získala v dražbe rodina Michala Kyselyho.

J. Ďuriančík

KOMBINUJ A CHOĎ!

Vedeli ste, že viac ako polovicu ciest, ktoré obyvatelia miest denne vykonajú, je kraších ako 5 kilometrov? To je vzdialenosť, ktorú môže človek veľmi pohodlne zvládnuť peši, bicyklom, verejnou dopravou, prípadne správnou kombináciou týchto troch foriem, bez použitia osobného auta.

Práve nabádanie obyvateľov, aby vyskúšali alternatívy použitia osobných automobilov a cestovali ekologickejšie, patrí k cieľom Európskeho týždňa mobility. Tému tohto ročníka vyjadruje motto „Kombinuj a choď!“ Kombinácia rôznych druhov dopravy prináša výhody pre cestujúcich aj pre mesto vo forme znížených emisií a voľnejších ulíc. Do celoeurópskej iniciatívy, ktorá pomáha v mestách a obciach šíriť myšlienku zavádzania a podporovania trvalo udržateľných dopravných opatrení, sa Banská Bystrica zapája aj v tomto roku. V týždni od 16. do 22. septembra pripravilo mesto v spolupráci s Občianskou cykloiniciatívou množstvo podujatí. V stredu 19. septembra o 16:00 hod. bude v Radnici verejná diskusia na tému Doprava, mesto a ľudia, kde sa budú môcť obyvatelia dozvedieť viac o plánoch a aktivitách, ktoré Mesto Banská Bystrica pripravuje na nasledujúce obdobie. Zároveň budú môcť predniesť svoje pripomienky, podnety, alebo návrhy a pomôcť naformulovať víziu mesta v návaznosti na aktuálne vytvorený strategický dokument. V sobotu 22. septembra 2018, ktorá bude Dňom bez áut, vyštartuje o 20:00 hod. z Námestia SNP svetelný cyklopelotón na večernú jazdu mestom. Jej trasa bude mať 7 kilometrov a okruh vhodný pre malých aj veľkých. Jediná podmienka účasti je byť čo najlepšie osvetlený. Počas týždňa budú organizované aj osvetové podujatia pre žiakov základných a stredných škôl, v rámci ktorých si budú môcť napríklad zmerať svoju ekostopu a dozvedieť sa, prečo je dobré vymeniť auto za bicykel. Železničná spoločnosť Slovensko, a. s., ako jeden z hlavných partnerov kampane na národnej úrovni, poskytne počas trvania kampane polovičnú zľavu z ceny cestovného vo vlakoch kategórie Os a REX v 2. vozňovej triede. Navyše bude možné v týchto vlakoch bezplatne prepraviť bicykel.

A. Štulajterová

BLAHOŽELÁME ŠPORTOVCOM

Mnohí naši športovci dosiahli v posledných mesiacoch významné úspechy. Najvýraznejším bola strieborná medaila Mateja Tótha z VŠC Dukla Banská Bystrica v chôdzi na 50 km, ktorú si po svojej neželanej dlhej súťažnej pauze fenomenálne vykrácal 7. augusta 2018 na Majstrovstvách Európy v Berlíne. O striebro si v hlavnom meste Nemecka rozšíril svoju zbierku cenných kovov aj banskobystrický paraatlet Marián Kuřeja druhým miestom v hode kužeľkou. Získal ho 23. augusta 2018 na Majstrovstvách Európy v paraatletike a opäť ukázal svoje kvality, vďaka ktorým sa drží na vrcholných priečkach svetových tabuliek. Hneď dva najcennejšie kovy priniesla potom ďalšia členka Dukly, biatlonistka Paulína Fialková. Na Majstrovstvách sveta v letnom biatlone v Novom Meste na Morave získala 25. augusta 2018 zlato v šprinte žien na 7,5 km, ku ktorému o deň neskôr pridala striebro v stíhacích pretekoch. O letné úspechy v zimnom športe sa postarali aj mladí skokani na lyžiach na turnaji Pokal KS Gora v Slovinsku. Hektor Kapustík sa stal víťazom v kategórii chlapcov do 14 rokov, kým Kika Kapustíková obsadila krásne 2. miesto v kategórii dievčat. Na Majstrovstvách sveta vo vodnom slalome v Čunove zožali v jeden deň, 18. augusta 2018, úspechy až dvaja reprezentanti Dukly Banská Bystrica. Mladá kanoistka Monika Škáchová si vypádlovala zlatú medailu v kategórii C1 do 23 rokov a kajakár Jakub Grigar striebornú v kategórii K1. Horský cyklista Martin Haring, opäť člen tímu VŠC Dukla, sa 13. augusta 2018 stal víťazom pretekov UCI kategórie C2 v rumunskom Zemesi. Síce bez medaily, ale predsa len veľkým úspechom sa skončila cesta len 16-ročnej pretekárky v kanoistike Lucky Valovej na jej prvé seniorské Majstrovstvá sveta v Montemore v Portugalsku, kde sa prebojovala priamo do finále A, v ktorom potom obsadila 9. miesto.

Oddelenie športu

EURÓPSKY TÝŽDEŇ ŠPORTU SA BLÍŽI

NENECHAJTE SI UJSŤ ZAUJÍMAVÉ PODUJATIA

22. ROČNÍK OPEN BANSKÁ BYSTRICA 2018 A VC MLÁDEŽE V RAPID ŠACHU	21. – 23. septembra 2018; Internát EF UMB, Tr. SNP 53 šachový turnaj pre rôzne vekové kategórie
HEALTHY RUN	22. septembra 2018, 14:00 hod.; Park pod Pamätníkom SNP nesúťažný beh pre zdravie spojený s preventívnymi meraniami a aktivitami pre deti
DEŇ BEZ ÁUT	23. septembra 2018, 20:00 hod.; z Námestia SNP na Námestie Š. Moyses večerná svetelná cyklojazda mestom pri príležitosti Festivalu svetla a tieňa
CARS & COFFEE SLOVAKIA	23. septembra 2018, 15:00 hod; Námestie SNP a Námestie Š. Moyses verejná prehliadka športových a exkluzívnych vozidiel
PRETEKY NA IN-LINE KORČULIACH	25. septembra 2018, 9:00 hod.; Park pod Pamätníkom SNP preteky určené pre vekovú kategóriu od 6 do 15 rokov
ZÍSKAJ SVOJ PRVÝ DETSKÝ VODIČÁK	25. septembra 2018, 9:00 hod.; dopravné ihrisko MŠ Šalgotárjanska podujatie pre deti materských škôl
CELOSLOVENSKÁ ŠPORTIÁDA SENIOROV S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU	25. septembra, 13:00, 26. septembra 2018, 9:00; CVČ a Komunitné centrum Fončorda, Havranské 9 stolnotenisový turnaj (utorok) a športovo-zábavné podujatie (streda)
MALÁ ŠPORTOVÁ ŠKOLA PRE VEĽKÝCH ŠKÔLKAROV	27. septembra 2018, 9:00; dopravné ihrisko MŠ prof. Sáru podujatie pre deti materských škôl
PLAVECKÁ ŠTAFETA ŽIAKOV	28. septembra 2018, 8:00; Krytá plaváreň Štiavničky plavecká súťaž pre žiakov 1. a 2. stupňa základných škôl a osemročných gymnázií
BANSKOBYSŤRICKÝ CHODECKÝ MÍTING	30. septembra 2018, 13:00; Park pod Pamätníkom SNP druhý ročník medzinárodných pretekov v atletickej chôdzi pre amatérov aj profesionálov

OZNAM

Milí Parkinsonici, radi Vás privítame v našom klube v centre „KOMUCE“ na Robotníckej ulici 12 vo štvrtok, 20. septembra 2018 o 10:00 hod. Dozviete sa o našich akciách, prednáškach a vyhodnotíme "Parkinsoniádu 2018". Ak máte otázky, ktoré Vás trápia, poradia Vám členovia nášho klubu, ktorý sa rýchlo rozrastá. A keď nebudeme vedieť odpovedať my, pomôže odborný garant, neurológ, ktorý teraz zastupuje našu doktorku K. Danterovú. Viac informácií o stretnutiach získate od predsedníčky RK SPS BB I. Burkovcovej (e-mail: parkinsonbbystrica@gmail.com, tel. číslo: 0907 804 324).

I. Burkovcová

CHARITATÍVNY KONCERT PETRA MICHALICU

Lions Club Banská Bystrica pozýva priaznivcov hudby na koncert husľového virtuóza Petra Michalicu a jeho hostí, ktorý odohrajú vo štvrtok, 4. októbra 2018 o 17:30 hod. v artikulárnom kostole v Hronseku. Výťažok z tohto dobročinného koncertu bude použitý na podporu Únie nevidiacich a slabozrakých.

POZVÁNKA

Občianska rada STRED Vás pozýva na zasadnutie rady, ktoré sa uskutoční vo štvrtok, 27. septembra 2018 o 17:00 hod. v zasadačke na Mestskom úrade (Československej armády 26, Banská Bystrica).

OR Stred

VEREJNÉ VYHLÁŠKY (VV) STAVEBNÉHO ÚRADU

OVZ-SÚ-134797/23758/2018/MA

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania; Stavebník: VB a NP v BD Sitnianska 18-30, BB; Stavba: Obnova BD typu P 1.14 /NKS/ Sitnianska 18-30, BB; *Vyvesené: 03.08.2018*

OVZ-SÚ-135566/24007/2018/MA

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania; Stavebník: VB a NP v BD Tatranská 81-87, BB; Stavba: Obnova BD typu P 1.14 /NKS/ Tatranská 81-87; *Vyvesené: 07.08.2018*

OVZ-SÚ 137406/21754/2018/MA

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Ing. L. Néky, Tulsá 34, BB; Stavba: Stavebné úpravy v byte č. 40, na 7. p., Pieninská č. 25, BB; *Vyvesené: 14.08.2018*

OVZ-SÚ 132661/18661/2018/MA-ozn.

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania; Stavebník: VIX, s.r.o., Poľná 17, ZA; Stavba: Stavebné úpravy objektu služieb, Rudohorská ul., BB; *Vyvesené: 23.08.2018*

Banskej Bystrici, 28.08.2018

SPOŁACH, o. z. Vám ponúka bezplatné poradenstvo v problematike Alzheimerovej choroby a zároveň Vás pozýva na stretnutie podpornej Skupiny Príbuzných a Opatrovateľov Ľudí s Alzheimerovou Chorobou, ktoré sa uskutoční v stredu, **26. septembra 2018 o 16:00 hod.** v priestoroch Diecézneho centra Jána Pavla II. v Kapitulskej ulici 21. Stretnutie bude venované téme Novinky v nefarmakologickej liečbe Alzheimerovej choroby. Pozývame všetkých pravidelných účastníkov a radi medzi sebou privítame aj nových. Tešíme sa na stretnutie s Vami!

SPOŁACH, o.z.

OZNAM KOMUNITNÝCH CENTIER

Komunitné centrá sú univerzálnym multigeneračným priestorom, slúžiacim rôznym komunitám na pestovanie vzťahov, rozvoj zručností a prehĺbenie vedomostí. Prispievajú k odstraňovaniu medzigeneračných a sociálnych bariér medzi ľuďmi, a to aj vďaka pravidelným či jednorazovým aktivitám. Počas týždňa dobrovoľníctva, organizovaného Centrom dobrovoľníctva, pozýva Komunitné centrum Fončorda šikovných dobrovoľníkov na Deň otvorených dverí a brigádu v stredu, 19. septembra 2018 od 14:00 do 18:00 hod., v rámci ktorej sa budú z paliet vyrábať sedenia k novému petangovému ihrisku v areáli. V sobotu, 29. septembra 2018 pozývame od 9:00 do 14:00 hod. všetky zdravotne znevýhodnené aj zdravé komunity stráviť spoločne deň bez bariér a predsudkov „Anti-handicap Day“. Pri spoločnom stole budeme tvoriť, diskutovať, degustovať, nadväzovať nové a upevňovať existujúce priateľstvá. Komunitné centrum Sásová pozýva 6. októbra na komunitný festival Babie leto, ktorého témou je "Rôzne podoby komunít a ich prepájanie". Je zameraný na podporu komunít s rôznymi druhmi znevýhodnenia a určený pre širokú verejnosť. Viac informácií nájdete na našich stránkach na sociálnej sieti Facebook.

Komunitné centrum Sásová

budova bývalej ZŠ Tatranská, vchod vzadu

Komunitné centrum Fončorda

budova CVC Havranské, vchod vzadu

SÚŤAŽ

V augustovom vydaní Radničných novín sme Vás opäť vyzvali, aby ste nám poslali predzáhradku, záhon alebo niečo, čo poteší pohľad pred Vaším domom či panelákom. Ďakujeme za všetky fotografie. **Víťazkou sa stala pani Abrahámová**, ktorej srdečne gratulujeme a jej predzáhradku si môžete pozrieť na obrázku. Všetky ostatné fotografie zaradíme do výberu aj nabudúce a posielat nám môžete aj nové, a to do 5. októbra na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

Námestie L. Štúra 12

MYŠLIENKY HODNÉ ŠÍRENIA

Vzdelávanie, hry, inovácie, bankovníctvo, obchod, informačné technológie, dobrovoľníctvo, cestovný ruch, umenie, startupy, coworkingy, zdravie i sebarozvoj, to všetko sú témy tohtoročného TEDx UMB, ktorý sa uskutoční 29. septembra 2018. Banská Bystrica po druhý raz zažije atmosféru podujatia, ktorého podtitul je „Myšlienky hodné šírenia“. Hostiteľom univerzitného TEDx-u bude Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela. Jeho účastníci sa môžu tešiť na úspešné a charizmatické ženy – Natáliu Kiskovú a Luciu Šickovú, ale aj ambiciózných a podnikavých mužov, akými sú Róbert Vass či Jirí Pěč. Viac informácií nájdete na tedx.umb.sk, kde si môžete aj zakúpiť lístky.

TEDx tím

UZÁVIERKA OKTÓBROVÉHO ČÍSLA

Termín: **5. októbra 2018 do 12:00 hod.** Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, 048/43 30 107, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk.

EURÓPSKY TÝŽDEŇ ŠPORTU V BANSKEJ BYSTRICI

23. - 30. SEPTEMBER 2018

BANSKÁ BYSTRICA 2017
Európske mesto športu

www.emsbb.sk

VEREJNÁ DISKUSIA: SOCIÁLNY PODNIK V NAŠOM MESTE PRÁCA A POMOC MLADÝM NEZAMESTNANÝM

Podujatie sa koná pod záštitou primátora mesta Banská Bystrica

Cikkerova sieň
Radnica Banská Bystrica

24. september 2018
16.00 - 18.00 hod.

Podujatie bude moderovať Rado Sloboda
Pozvanie do diskusie prijali mladí nezamestnaní, zamestnávateľa a hostia:

Podnik medzitrhu práce - Šanca pre všetkých, n.o.

Vás pozýva v rámci implementácie projektu "Podpora mladých uchádzačov o zamestnanie" na verejnú diskusiu na tému Sociálny podnik v našom meste - práca a pomoc mladým nezamestnaným.

Ciele diskusie

Cieľom je predstaviť inovatívnu formu práce s mladými nezamestnanými a fungovanie sociálneho podniku v našom meste. Zároveň upevniť a rozšíriť spoluprácu s partnerskými inštitúciami a zamestnávateľmi v Banskej Bystrici, ktorí podporujú zamestnávanie mladých ľudí zo znevýhodneného prostredia.

Sprevodný hudobný program

Det'ský folklórny súbor Prvosienka
Ludová hudba Hron

ORGANIZATOR

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

ŠPORTOVÁ OLYMPIÁDA SENIOROV

4. október 2018
o 9:00 hod.

8:00 - 9:00 hod. - prezentácia

Športový areál
ZŠ Golianova 8
Banská Bystrica

BANSKÁ BYSTRICA 2017
Európske mesto športu

www.emsbb.sk

OKTÓBROVÉ POTULKY MESTOM 1. ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

14.10.2018 /nedeľa/ 14.00 hod.
Námestie SNP – Mariánsky stúp,
Banská Bystrica

PRÁVDA VÍTEZÍ

**Aká bola celková situácia počas 1. Československej republiky?
Ktoré významné osobnosti sa s týmto obdobím spájajú?
Aké významné politické návštevy prišli do Banskej Bystrice?
Lýdia Búliková vám porozpráva viac.**

Tešíme sa na vašu účasť!

Poplatok: 2 EUR
Deti do 12 rokov
v sprievode rodičov bezplatne

Informačné centrum
Námestie SNP 1, Banská Bystrica
tel: 048/415 50 85, 0907 846 555
ic@banskabystrica.sk, www.icbb.sk

Zmena programu vyhradená!
www.banskabystrica.sk

PODUJATIA

V BANSKEJ BYSTRICI A OKOLÍ

OKTÓBER 2018

■ HUDBA / TANEC / DIVADLO ■ ŠPORT
■ MÚZEÁ / GALÉRIE / KNIŽNICE ■ INÉ PODUJATIA

01.10. PONDELOK 19.00 hod., mestské divadlo - divadlo z pasáže, lazovná 21 "daj mi šancu..."/ take a chance on me najnovšie divadelné predstavenie v réžii amerického režiséra steva baileyho	02.10. UTOROK 16.30 hod., ssm - tihányiovský kaštel, radvanská 27 cestovateľský utorok: korzika s michalom kovačicom	03.10. STREDA robotnícky dom, robotnícka 3 otvorenie akadémie európskeho seniora tradičné podujatie pre seniorov	03.10. STREDA štadión snp, štiavničky 58. ročník horehronských hier žiakov a žiačok v atletike atletické súťaže pre žiakov	04.10. ŠTVRTOK športový areál - zš golianova, golianova 8 športová olympiáda seniorov športové súťaže pre seniorov
05.10. PIATOK 18.30 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37 hamletiáda predstavenie pre dospelých	05. - 09.10. PIA - UTO banská bystrica bábkarská bystrica tour 2018 medzinárodný festival bábkového divadla pre deti a dospelých	06.10. SOBOTA park pod pamätníkom snp medzinárodný cestný beh 21. ročník	06.10. SOBOTA šh umb, tajovského 40 pohár snp v karate a európsky turnaj univerzít medzinárodný turnaj v karate	06.10. SOBOTA 17.00 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37 gašparko a radca z pekla divadelné soboty pre deti, 13.10. - fónka a tónka z gramofónie 20.10. - príadka a kráľ 27.10. - soľ nad zlato
10.10. STREDA 17.00 hod., ssm - thurzov dom, námestie snp 4 výpravy do (čias) barbarskej európy: barbari - sťahovanie národov a európa po páde rímskej ríše s historikom petrom bystrickým	10.10. STREDA 19.00 hod., športová hala, štiavničky megakonzert dalibor janda a kapela prototyp konzert	13.10. SOBOTA 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 40 rokov dychovej hudby selčianka konzert dychovej hudby pri príležitosti 40. výročia vzniku	14.10. NEDEĽA mariánsky stĺp, námestie snp potulky mestom: 1. československá republika o situácii počas 1. československej republiky s lýdiou búlikovou	16.10. UTOROK 17.00 hod., ssm - matejov dom, námestie š. moysesova 20 čo sa skrýva v depozíte: astronómia v banskej bystrici s kustódom vladimírom klemaničom
16.10. UTOROK 18.00 hod., ssg - vila dominika skuteckého, horná 55 iné vízie sk experimentálne filmy, výtvarné umenie, videoart, animácia	19.10. PIATOK 16.00 hod., štátna opera, národná 11 j. slovák, v. šarišský: ružové kráľovstvo premiéra detskej hudobnej rozprávky, zopakuje sa: 20.10. o 16:00 hod.	20.10. SOBOTA športová hala športového gymnázia, tr. snp 54 škp bbc banská bystrica - pu prešov iskra svit b basketbalový zápas 1. ligy mužov	20.10. SOBOTA 10.00 hod., soš pod banošom, pod banošom 80 tradičná chuť jesene - zatváranie banoša tradičné gastronomické podujatie	20. - 21.10. SOB - NED aula szu, bernolákova 8 medzinárodná výstava mačiek výstava mačiek
23.10. UTOROK 17.00 hod., mestské divadlo - divadlo z pasáže, lazovná 21 pinocchio drevený príbeh pre deti od 3 do 100 rokov na motívy príbehu pinocchio od carla colliotio, v réžii anny tomašikovej a petra vrťu	23.10. UTOROK 18.30 hod., štátna opera, národná 11 m. sládek: dubčekova jar pantomimicko-vizuálna scénická báseň k 50. výročiu pražskej jari	24.10. STREDA 17.00 hod., ssg - vila dominika skuteckého, horná 55 anasoft litera 2018 autorské čítanie finalistky vandy rozenbergovej	24.10. STREDA 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 ruské romance najkrajšie ruské piesne	25.10. ŠTVRTOK 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 ladies chamber trio 25. výročie banskobystričského ženského tria
26.10. PIATOK 19.00 hod., štátna opera, národná 11 slávnostný koncert pri príležitosti 100. výročia vzniku čsr	26. - 27.10. PIA - SOB robotnícky dom, robotnícka 3 38. festival zborového spevu viliama figuša-bystrého celoslovenský festival zborového spevu	28.10. NEDEĽA 08.00 - 12.00 hod., dom misijného hnutia, skuteckého 4 celoslovenské stretnutie zberateľov poštových známok, mincí, pohľadníc	28.10. NEDEĽA 17.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 čaj o piatej popoludnie pri hudbe a tanci	31.10. STREDA 17.00 hod., ssm - thurzov dom, námestie snp 4 stretnutia s minulosťou pod zelenou klenbou: cintorin ako „text“ kultúry s etnologičkou margitou jágerovou

zmena programu vyhradená!

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

INFORMAČNÉ CENTRUM

ĎALŠIE PODUJATIA NÁJDETE NA
WWW.PODUJATIABB.SK

FOR MORE INFORMATION
VISITBANSKABYSTRICA.SK

